

Posudek oponenta rigorózní práce

Název: Právo na příznivé životní prostředí v regionálních systémech ochrany lidských práv

Autorka: Mgr. Petr Lipowský

Vedoucí: JUDr. Karolína Žáková, Ph.D.

Datum odevzdání: 13. června 2016

Předložená práce byla primárně zpracována a úspěšně obhájena na katedře práva životního prostředí PF UK jako práce diplomová a následně byla předložena k uznání jako práce rigorózní. Podle čl. III odst. 5 rigorózního řádu PF UK má rigorózní práce „*prokázat autorovu schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané problematiky. Minimální rozsah vlastního textu rigorózní práce činí 100 stran (1 strana má 1.800 znaků)*“. Formální kritérium přeložená práce bezpečně splňuje, neboť samotný text práce je zpracován v rozsahu cca 120 stran.

Autor si pro zpracování práce zvolil problematiku práva na příznivé životní prostředí, tedy oblast, kterou lze s jistou nadsázkou označit za téma “věčně” aktuální. Vzhledem k fázi vývoje práva na příznivé životní prostředí nejen na mezinárodní, ale i národní úrovni, je evidentní, že prostor pro odbornou diskusi bude ještě po velmi dlouhou dobu značný. Autor se v rámci oblasti práva na příznivé životní prostředí zaměřil na problematiku jeho uplatňování v regionálních systémech ochrany lidských práv, tedy téma, které nebylo dosud systematicky na úrovni kvalifikační práce zpracováno.

Práce je formálně rozdělena do tří základních kapitol. První dvě kapitoly obsahují úvod do problematiky ochrany lidských práv a vymezení jejich vztahu k ochraně životního prostředí. Autor zde na základě rešerše odborné literatury vymezuje tři přístupy, jejichž prostřednictvím se zájem na ochraně životního prostředí prosazuje na mezinárodně právní úrovni ochrany lidských práv. Toto vymezení není samoučelné. Autor z něj vychází při analýze a hodnocení jednotlivých regionálních systémů, jako ze základního kritéria.

Jádro práce představuje 3. kapitola, respektive její větší část. Zde si dovoluji připomínku k systematické, respektive k formálnímu členění práce. Část 3. kapitoly (3.1), ve které autor představuje jednotlivé regionální systémy ochrany lidských práv, což zahrnuje charakteristiku základních dokumentů a institucionálního zajištění, představuje stále spíše úvod do problematiky, a bylo by přehlednější jej zařadit jako samostatnou kapitolu. Teprve rozbor činnosti jednotlivých orgánů zřízených k ochraně lidských práv v rámci jednotlivých smluvních systémů je samotným jádrem práce (3.2). Autor tuto část práce vystavěl na rozboru zásadních rozhodnutí jednotlivých institucí a tendencích, které lze na jejich základě vysledovat.

Základním přínosem práce je srovnávací přístup k dané problematice, kdy autor hledá a upozorňuje na paralely v působení jednotlivých systémů a jejich vzájemné ovlivňování. Zaměřuje se jak na otázky hmotněprávní, tak procesněprávní. To je důležité zejména z důvodu, na který autor upozorňuje již v úvodu práce. Regionální vývoj ochrany lidských práv je důsledkem dosavadního selhání snahy o globální/univerzální přístup. Z dlouhodobého hlediska je samozřejmě žádoucí, aby ochrana lidských práv, práva na příznivé životní prostředí nevyjímaje, byla efektivní univerzálně. Vzájemné sbližování regionálních systémů by mohlo být jedním z kroků tímto směrem. Jednotlivé dílčí závěry autor přehledně shrnuje v závěru práce.

Při hodnocení posuzované práce jako rigorózní práce vycházím i z odpovídající práce s prameny a odbornou literaturou. Autor při zpracování práce vycházel z velice širokého okruhu zdrojů, v případě odborné literatury převážně cizojazyčné. Text práce je vybaven rozsáhlým poznámkovým aparátem. Z tohoto hlediska nemám, co bych mohl práci vytknout.

Závěr: S ohledem na výše uvedené mohu konstatovat, že předložená práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce a **doporučuji ji** k ústní obhajobě. V jejím rámci by se měl autor vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Zda lze v inter-americkém, respektive africkém systému ochrany lidských práv identifikovat prvky, které by mohly být inspirací pro vývoj evropského systému?

2. Jak lze interpretovat skutečnost, že Africká komise v případě Ogoni, argumentovala společně ve vztahu k individuálnímu právu na zdraví a kolektivnímu právu na příznivé životní prostředí (str. 91 práce)? Nelze tuto argumentaci vnímat spíše jako potvrzení evolutivní tendence, když za existence výslovného zakotvení práva na „příznivé“ životní prostředí Komise argumentuje ve prospěch práva na ochranu zdraví?

V Praze dne 29. června 2017

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D.
oponent r.p.